

Alemdar gazetesi başyazarı merhum Ref'i Cevat Ulunay, Kurtuluş Savaşı'na karşı çıkarken, bir taraftan da İngiliz mandasını destekliyordu. Fotoğrafta merhum Ulunay görülmektedir.

dolu'nun her türlü ihtiyacını temine, hastalığını tedaviye başlamalı.
Topu topu elimizde bir Anadolu kaldı, onu da böyle müfrit fikirlere ezdiremeyiz.»

Anadolu'dan gelen ses

İhanet yarışının atbaşı sürdürüldüğü bir sırada, Anadolu'nun bağrından, Mustafa Kemal'in vidadına eğit bir ses duyuldu.

Kastamonu'da yayınlanan (Açık Söz) gazetesinin 19 Temmuz 1919 tarihli sayısında: (İstanbul bir mücrim, bir günahkârdır) diyen başyazarı ile, Türk ulusuna şöyle sesleniyordu:

«... Zavallı İstanbul, seni bu halde mi görecektik?

Böyle bir zamanda, evlâtların, fırka ihtiraslarıyla kavrulacak, şahsi menfaatler peşinde mi koşacaktı?

Evlâtların, nezaret sandalyaları için vidadını, herşeyini, bütün mukaddesatını feda edecek miydi? Memleketin sukutu ebedisi namına adâvetler ve nihayet sefahat.. Hayır, artık hayır, İstanbul!

Şimdi, İstanbul, nazarımızda bir zavallı da değildir. Bugün bütün Türk ve İslâm ülkeleri nazarında İstanbul, bir mücrim, bir günahkârdır.

Bugün, bütün Anadolu nazarında İstanbul vazifesini sulstimal etmiş bir mücrim ve milyonlarca İslâmın ve Türkün hakkını çiğnemiş bir günahkârdır.

Yazıklar olsun İstanbul'un bu haline.

Ey Anadolu vilâyetleri, şehirleri, köyleri, hepimiz bu maksat uğrunda, memleketimizi kurtarmak uğrunda, birleşmeliyiz. İstanbul'u doğru yola getirelim ve İstanbul'daki bütün fırka gürtlütülerine nihayet verdirelim milleti İttihat ve İtibaha davet etmeliyiz. Artık kani olmayız ki, bütün Türklerin, bütün İslâmların ümidi, Anadolu'ya, bize tevaccüh ediyor.

Uyan ey Anadolu ahâlis!. Uyan! Uyan!

Uyku devresi çoktan geçmiştir. Bu zamanda uyku, milletin, Türklüğün, İslâmiyetin ebediyen ölmesi demektir. Osmanlı İmparatorluğu, Türk Padşahlığı, İslâm hükûmeti tehlikededir.

Uyan Türk oğlu.. Uyan İslâm oğlu, vatanını kurtar, milletini kurtar, dinini kurtar ve sen kurtul!

Uyan, en mukaddes Anadolu..»

İstanbul Patriği ve Venizelos

8 Haziran 1919 günü Atina'da, Atina Kilisesi'nde bir konuşma yapan İstanbul Rum Ortodoks Patriği Venizelos, Yunan halkına şu müjdeyi veriyordu:

«... Paris'ten ayrılırken, gara kadar gelen Yunanistan'ın kıymetli Başbakanı Venizelos, Allahaismarladık, Ayasofya'da ölmüştü. Bu büyük adamın, şimdiye kadar İstanbul'da olmamıştır. İnaniyorum ki, bu şehirde, Ayasofya'da tahakkuk edecektir.»

Bu konuşmayı büyük gösterilerle karşılayan İstanbul Patriği, daha sonra İstanbul'da şöyle dedi:

«... Patrikhane, yalnız emniyet ve tahakkuk için iktifa etmedi. Milletimizle de tahakkuk için el altından vanifanılarla, zallım Türklere ilk defa karşı çıktılar. Kuduran Türkler, ilk defa İslâm'ı neye indirdiler. Rum millîyetini, İslâm'ı neye indirdiler. Cellâtların darbeleri damlarımızı şahit olarak...

Fakat şimdi, muzaffir Yunanlılar, bu eski dünyayı y...

Rumlar

Yunanlılar, yüzyıllarca Yunanistan'ın yarattığı bir taya koymuş oldukları «...» olumsuz eylemlerine, Türkiye'de Yunanlılar General Anadolou'nun 25 Şubat 1919 tarihinde Millî Mücadele dönemi...

«Hürmetli efendi! «Sizi şahsen ta...

mektubu yazdığım... nız, Karadeniz sa... arasında değil, ...

«Kafkas'ta... fırkası kumandanı... sbinden General... vından beri... berkemâldir...

«Harbe... filni temin... Müliga fırka... müracaat... tandan er... tefrik ed... de emin... nizi rica...

«Patri... dils'e ru... bana B...

Ref'i Cevat (Ulunay)'ın (Alemdar) gazetesi, bu ve benzeri konulardaki eylemlerin başta gelen yayın organlarından biriydi.

30 Eylül 1919 tarihli (Alemdar) gazetesinde, başyazar Ref'i Cevat (Ulunay) şöyle yazıyordu:

«Yine istiklâliyet ve müzaheret meselelerine avdet ediyoruz. Dün, payitaht gazetelerinden birinde, istiklâliyete dair bir makale vardı.

Bu, vakıfane yazılmış bir makaleden ziyade kendine taraftar bulmak isteyen bir düşünce sahibinin parlak cümleli reklâm sayfalarını andırıyordu. Hakikaten müstakil kalmak arzusuna taraftar olamayacak bir Türk ve müslümanın olmaması kabil değildir.

İstiklâl isteriz, cümlesi kuvvetli, ruhlı bir cümledir. Ekseriya bu cümle şöyle bir akla husule getirir. Evet, ölüyoruz, istiklâl isteriz. Ya istiklâl, ya ölüm. Topkı; ya Bosna Hersek, ya ölüm. Ya hürriyet, ya ölüm, ya Trablus, ya ölüm. FİLAN kavim ebedî düşmanımızdır. Edirne'yi vermeyiz, gibi.

Türk'ü aç bıraktık, Kürt'ü aç bıraktık, Arnavut'u vurduk, Ermeni'yi soyduk, Rum'u soyduk..

Biz de istiklâl fikrine şiddetle bağlıyız. İstiklâlimizi temin edebilmek için de kuvvetli bir devlet müzaheretine muhtacız. O devlet ki, İngiltere'dir ve İngiltere olması lâzım gelir. Bizi elimizden tutmalı, ve para sarfedilmesi lâzım gelen yerleri bize göstererek yaşamaya lâyık bir kuvvet halinde bizi muhafaza eylemeli.

Bu, (istiklâl isteriz) feryadı, hiç, ama hiç bir zaman hüsnü niyetle dermeyân edilen bir fikir değildir. İstiklâl isterizden maksat, devletin askerini Enver gibi bir deliye, idaresini, Talât gibi bir tulumbaçya, hazinesini de, Cavit gibi bir sonradan görmüşe teslim eylemektir.

Buna ise, artık bu milletin gücü, kuvveti kalmamıştır.

Ordularının galip olması için millet harp vergisi verdi. Mağlûp oldu. Donanmasının şevketi için, vergiden mâda, avuç dolusu îaneler verdi. Bugün donanmanın ne halde olduğunu söylemeğe hacet yok.

İstiklâl, bizim gibi idare bilmeyen ellerde, milleti; harp ile, ihtilâl ile, zulüm ile mahvetmek için, veba gibi tahrîp edici bir felâket oldu. Güzel memleketimizin bundan böyle elimizde kalabilen aksağını muhafaza etmek için teürbe görmüş bir hocaya ihtiyacımız var. Bu hoca, bizim istiklâlimizi muhafaza etmekle beraber, bizi yaşamaya ve yaşatmaya lâyık bir halde buldurmalı.»

Millî Mücadeleye: HAYIR!..

(Alemdar) gazetesi başyazarı Ref'i Cevat (Ulunay) 27 Ağustos 1919 günü yayınlanan başyazarısında şöyle söylüyordu:

«... Kuvayi Millîye'yi dağıtmak için Damat Ferit hükûmetinin giriştiği teşebbüsleri memnuniyetle müşahede etmekteyiz. Bunu, Sadrazam Paşa'nın teşkil ettiği kabinedeki âzalara medyûnuz.

Arzumuz, bilhassa huzur ve sükûna muhtaç olan şu memleketin rahat nefes alabilmesidir. Harpten harbe sürüklenen milletin yeni baştan barut kokusu teneffüs etmeye artık ciğerleri müsait olmadığını defeât ile yazdık. Böyle olduğu halde, bazı gazeteler, bu fikre şiddetle muarız bulduk. Halbuki bu devlet, siyaset kitabını açacağı yerde, kılıncına davranmaktan, kılıncına davranacağı zaman da, siyaset ve meskenet hareketi yüzünden kaybetmiştir.

Bu mühim zamanlarda yapılacak yanlış bir hareket, bittabi devletin son hatasını teşkil edecek. O hatanın taminine ise, zaman ve mekân artık müsaa-

de etmeyecektir. Beş vakit namazda Padşaha duadan gayri bir şey bilmemesi lâzım gelen orduya neler öğretmedik. Nihayet ordu, içtimai hayata karışıyor, hürriyeti istihlal eden o kuvvet, herşey oluyordu. Halbuki, bir kere asker arasına siyaset mikrobunu sokulacak olursa, o herşey olur, yalnız asker olmaz.

Abdülhamid-İ Salî'nin millete bıraktığı orduda hiç bir intizam mevcut olmasa dahi, mânen halz olduğu kuvvet, bütün intizamları tavlit edecek mahiyette idi. İttihatçıların eline böyle bir kuvvet geçince, onunla her ateşi karıştırmak istediler.

Hayır..

Harbi umumî, köylerde cenazeleri yıkayacak erkek bırakmayı, bacaları tütmez, arslanları kolsuz bacaksız, ak sakallı babaları yavrusuz bırakan o felâket, büyük felâket, bu kadarı kâfi değil mi?

Hayır..

Hareketi Millîye var. Haydi bakalım, zavallı Anadolu!.. Köyünde bir kahve içebildinse kâfi. Tekrar torbanı boynuna tak, tüfeğini eline al, yine ölmek lâzım. Bu, olamaz, buna tahammül edilemez. Her zaman yazdığımız gibi, bu devletin ciğerlerine artık barut kokusu teneffüs ettilerilmemeli. Hükûmet her mevkin vaziyetine göre hareket eylemeli, sırtına bir küfe ekmek yüklemeli, eline bir çanta ilaç almalı, memurlarının ahvalini güzelce tetkik edebilmek için gözüne kuvvetli bir gözlük takarak, Ana-

